

Utlåtande 2016:110 RIV (Dnr 106-1383/2015)

Ta tillvara på fritidshemmets potential för lärande och inrätta ett tak för barngruppernas storlek

Motion (2015:61) av Lotta Edholm (L)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2015:61) av Lotta Edholm (L) om ”ta tillvara på fritidshemmets potential för lärande och inrätta ett tak för barngruppernas storlek” besvaras med hänvisning till utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Olle Burell anför följande.

Ärendet

Lotta Edholm (L) har väckt en motion i kommunfullmäktige där hon belyser vikten av fritidshemmets funktion som plats för utveckling och sitt bildningsuppdrag. Fritidshemmets verksamhet bidrar till elevernas lärande, sociala gemenskap, lek och lärande under trygga former. Motionären lyfter fram utmaningar gällande fritidshemsverksamheten; att personalen får möjlighet till kompetensutveckling och karriär, att barngruppernas storlek minskas och att fritidshemmets möjligheter att utveckla sin verksamhet stärks.

Lotta Edholm föreslår kommunfullmäktige att besluta att stadsledningskontoret i samarbete med utbildningsnämnden får i uppdrag att kartlägga hur stadens fritidshem idag arbetar med gruppstorlekar och att stadsledningskontoret i samarbete med utbildningsnämnden återkommer med förslag på hur staden kan utforma ett max-tak för fritidshemsgruppernas storlek. Vidare föreslår hon att staden tar initiativ till att fortsätta, bygga ut och

finansiera den vidareutbildning som finns för högskolebehöriga barnskötare till lärare med inriktning mot fritidshem samt att stadsledningskontoret i samarbete med utbildningsnämnden får i uppdrag att ta fram en utvecklad strategi för rekrytering, kompetensutveckling och stärkta karriärvägar för lärare med inriktning mot fritidshem och annan fritidshemspersonal.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, utbildningsnämnden, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Älvsjö stadsdelsnämnd, Lärarnas riksförbund Stockholm, Lärarförbundet Stockholm och fackförbundet Kommunals Stockholmssektion. Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Lärarnas Riksförbund och Kommunal har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret menar att Lotta Edholms förslag i huvudsak redan omfattas av stadens budget och verksamhetsplaner. I budgeten framgår att en satsning på fritidshemsutveckling ska genomföras, att antalet medarbetare med inriktning fritidshem ska öka och att barngruppernas storlek ska minska. En sammanhållen skoldag med samverkan mellan fritidshem och skola och det omgivande samhället ska utvecklas och personal ska erbjudas kompetensutveckling.

Utbildningsnämnden lyfter fram det uppdrag om att utveckla fritidshemmets verksamhet som budget 2016 inbegriper. Resurser ska tillsättas för att minska barngrupperna och antalet lärare och barnskötare med inriktning mot fritidshem ska öka. Vidare pekar utbildningsnämnden på utredningen som den själv har gjort kring barngruppernas storlek i fritidshemmen under år 2015. Resultatet visar att det inte finns möjlighet att fastslå en optimal gruppstorlek för fritidshemmen. Vidare pågår ett arbete med kompetensutveckling för fritidshemsmedarbetare.

Skärholmens stadsdelsnämnd instämmer i vikten av fritidshemmets funktion för barnen och ställer sig bakom motionärens förslag om att möjliggöra också för barnskötare inom fritidshemmet att genomgå kompetensutveckling till en lärarutbildning. De delar också motionärens förslag om max-tak för barngrupper i fritidshemmen.

Älvsjö stadsdelsnämnd menar att det är bra att genomföra en genomlysning av fritidshemmens gruppstorlekar och organisation. Samtidigt pekar de på de begränsningar som finns genom lokalernas beskaffenhet och menar att personaltäthet är ett bättre mått. Även Älvsjö stadsdelsnämnd anser att chansen till vidareutbildning är viktig.

Lärarförbundet Stockholm anser att frågan om fritidshemmen är av stor vikt. De menar att en satsning på kompetensutveckling är ett steg i rätt riktning. Att skapa karriärtjänster inom fritids är en konkret åtgärd som behövs. Rekryteringsutmaningen för Stockholm de kommande åren kommer vara synnerligen svår. De år som ligger bakom oss har enligt förbundet inneburit många års försummelse av skolan. Nuvarande budget innehåller flera satsningar som är till gagn och behövlig för fritidshemmens utveckling. Lärarförbundet lyfter fram utbildningsnämndens verksamhetsplan för 2016 som ett exempel på bra aktiviteter för att ta tillvara fritidshemmets potential.

Mina synpunkter

Fritidshemmen har en mycket viktig roll för att barn ska utvecklas socialt och kulturellt, klara kunskapskraven och trivas i skolan. Den insikten delar jag med såväl motionären som med de remissinstanser som har svarat. Jag är den första att hålla med om att frågan om fritidshemmets viktiga verksamhet under många år hamnade i skuggan i den skoldebatt som varit förhärskande. Därför är det desto mer angeläget att vi nu fokuserar på den stora potentialen i fritidshemmens verksamhet. I majoritetens budget för 2016 genomförde vi en historisk satsning på fritidshemmen med en schablonhöjning om 2,2 % vilket innebar en förstärkning med 76,3 miljoner kronor.

De förslag som Lotta Edholm lyfter i sin motion är till stor del redan verklighet eller på väg att förverkligas. I kommunfullmäktiges budget gällande fritidshemmen gav vi utbildningsnämnden i uppdrag att minska barngruppernas storlek, att kompetensutveckla personalen, att verka för ett arbete där fritidshemmet integreras allt mer i skolans verksamhet med målet om en sammanhållen skoldag samt att utveckla ämnet fritidspedagogik i skolan. Vidare är uppdraget att förstärka idrotts- och kulturutövningen samt att stärka samverkan med det omgivande samhället inom ramen för fritidsverksamheten. Det utvecklingsarbete som nu pågår för fullt tas väl emot och engagerar många.

I likhet med Lärarförbundet är jag djupt bekymrad över den lärarbrist som vi i Sverige och Stockholm befinner oss i. Därför vill jag framhålla Stockholms stads pågående arbete med rekryteringsstrategier för skolans, inklusive fritidshemmens, verksamheter. I kompetensförsörjningsfonden har majoriteten också lagt in möjligheten för barnskötare att utbildas till lärare med inriktning fritids, för att på samma sätt som inom förskolans verksamhet uppmuntra redan anställda att ta nästa steg och bli lärare. Utbildningsnämnden satsar på att förstärka och förtydliga uppdraget som förstelärare inom skolan.

Här ingår att se över de karriär- och utvecklingssteg som finns inom skolan, fritidshemmen inräknade.

Gruppstorlekarna har, som sagt, setts över av utbildningsförvaltningen och vi kan konstatera att det är svårt att fastslå en optimerad gruppstorlek för fritidshemmen, applicerbar i hela staden. Däremot behöver personaltättheten och lokalytorna för fritidshemsverksamheten genomgå en granskning för att klargöra den kvalitetshöjning vi vill ha i Stockholm, vilket också pågår. Utöver det ovan anförda hänvisar jag till det som står i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2015:61) av Lotta Edholm (L) om att ”ta tillvara på fritidshemmets potential för lärande och inrätta ett tak för barngruppernas storlek”.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Joakim Larsson och Cecilia Brinck (båda M) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Motion (2015:61) av Lotta Edholm (L) bifalls delvis.
2. Därutöver anfördes följande.

90 procent av stadens lågstadielever deltar i fritidshemmens verksamheter vilket gör det till en naturlig förlängning av skoldagen. Därför är det viktigt att fritidshemmen fylls med bra pedagogiskt innehåll och inte bara blir en plats för förvaring av eleverna.

Vi har tidigare föreslagit att staden ska införa profilfritids med Tyresö kommuns projekt som förebild samt att stärka upp fritidsverksamheterna med läxhjälpstöd. Det är därför viktigt att satsa på att anställa fler fritidspedagoger samt vidareutbilda befintlig personal i syfte att stärka kvaliteten i fritidsverksamheterna.

Däremot är vi skeptiska till att införa ett tak för barngruppernas storlek i fritidshemmen, eftersom verksamheten är flexibel och varierar skolorna emellan. Enskilda skolor och fritidshem måste själva få avgöra gruppens storlek men alla fritidshem ska ges förutsättningar att anställa mer personal om behov finns.

Reservation anfördes av borgarrådet Lotta Edholm (L) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Motion (2015:61) av Lotta Edholm (L) om att ta tillvara på fritidshemmets potential för lärande och inrätta ett tak för barngruppernas storlek bifalls.
2. Därutöver anføres följande.

När skoldagen är slut går nio av tio lågstadieelever i Stockholm och Sverige till fritidshemmet. Fritidshemmen i staden är generellt mycket uppskattade av föräldrar, vars barn möter en verksamhet de trivs i och är trygga i. Men det finns fortfarande utmaningar.

Barngrupperna på fritidshemmen har ökat över hela landet enligt flera rapporter. En brist på lärare med inriktning mot fritidshem och personal är märkbar. I ett snabbt växande Stockholm är rekryteringsutmaningarna större än på många andra håll men bristen märks över hela Sverige. Åtgärder måste till för att stärka yrkets attraktivitet. Det rör både lön, utvecklingsmöjligheter och arbetsmiljö för fritidshemmets personal.

Fritidshemmets verksamhet spelar en viktig roll för barnen, både när det gäller möjligheten till stöd i skolarbetet och för att få tillgång till andra meningsfulla och utvecklande aktiviteter efter skoldagens slut. Motionen om att ta vara på fritidshemmets potential för lärande samt inrätta ett tak för barngrupper bör bifallas.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2015:61) av Lotta Edholm (L) om ”ta tillvara på fritidshemmets potential för lärande och inrätta ett tak för barngruppernas storlek” besvaras med hänvisning till utlåtandet.

Stockholm den 1 juni 2016

På kommunstyrelsens vägnar:
K A R I N W A N N G Å R D

Olle Burell

Ulrika Gunnarsson

Reservation anfördes av Joakim Larsson, Cecilia Brinck, Dennis Wedin, Johanna Sjö och Markus Nordström (alla M) med hänvisning till Moderaternas reservation i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av Lotta Edholm (L) med hänvisning till Liberalernas reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Jonas Naddebo (C) och Erik Slottner (KD) med hänvisning till Moderaternas reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

I en motion framhåller Lotta Edholm (L) fritidshemsverksamhetens vikt både vad gäller möjligheten till stöd i skolarbetet och för att få tillgång till andra meningsfulla och utvecklande aktiviteter. Motionären hänvisar även till ”samstämmig forskning” som säger att en fungerande samverkan mellan skola och fritidshem ger än bättre förutsättningar att stötta elevernas lärande och utveckling. Tendensen går mot integrerad skoldag med utvecklade former för samarbete.

Lotta Edholm (L) lyfter fram att fritidshemmets verksamhet kan bidra till elevernas lärande samt att verksamheten även har ett viktigt uppdrag att främja allsidiga kontakter och social gemenskap. Samtidigt pekar hon på de utmaningar som måste bemötas för att klara av detta uppdrag. Särskilt framhåller hon fritidshemspersonalens möjligheter till kompetensutveckling och karriär, barngruppernas storlek och fritidshemmets möjligheter att utveckla sin verksamhet. Motionären nämner bland annat att staden bör vara drivande och delaktig i utvecklingen av regionens lärarutbildningar med inriktning på fritidshem samt att det kollegiala utbytet bör stärkas.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, utbildningsnämnden, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Älvsjö stadsdelsnämnd, Lärarnas riksförbund Stockholm, Lärarförbundet Stockholm och fackförbundet Kommunals Stockholmssektion. Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Lärarnas Riksförbund och Kommunal har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 8 januari 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret instämmer med motionären om vikten av att ta tillvara på fritidshemmets potential för lärande och att minska barngruppernas storlek.

Av Stockholms stads budget för 2016 framgår att en satsning på fritidshemsutveckling ska genomföras, att antalet lärare, pedagoger och annan personal med inriktning på fritidshem ska öka och att barngrupperna ska minska i storlek. Fler skolor ska erbjuda sammanhållen skoldag, och fritidshemsverksamheten ska ”stödja

lärandeprocesser, samverka med hemmet och samarbeta med idrottsrörelsen, kultur- och föreningsliv och det omgivande samhället”.

Personalen på stadens fritidshem ska enligt stadens budget för 2016 också erbjudas kompetensutveckling, och fritidspedagogernas profession och yrkesroll ska utvecklas för att förtydliga uppdraget och mångfalden av kunskap.

Stadsledningskontoret menar därför att motionärens förslag i huvudsak redan omfattas av stadens budget och verksamhetsplaner.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 18 december 2015 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation anfördes av Lotta Edholm (L), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Johan Kåberg (C), som hänvisade till reservationen från Liberalerna.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 9 november 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar uppfattningen om vikten av att utveckla och stödja fritidshemmens verksamhet och att ta fram strategier för kompetensutveckling. Med skollagen (2010:800) har fritidshemmet fått ett tydligare uppdrag med inriktning på att stimulera elevernas utveckling och lärande. Som stöd för detta arbete finns plan för utveckling av fritidshem som beslutades av utbildningsnämnden 2012.

Under våren 2015 genomförde förvaltningen en kartläggning i alla stadens fritidshem, där syftet var att undersöka personaltätheten och den faktiska gruppindelningen vid ett visst klockslag en viss dag. I studien ingick totalt 124 skolor och sammanlagt deltog 25 578 elever och 2 218 vuxna i någon fritidshemsverksamhet på dessa skolor vilket ger ett medelvärde om 11,5 elever per vuxen personal. Eleverna var vid mätillfället indelade i sammanlagt 1 001 grupper varav 67 procent befann sig utomhus, 31 procent inomhus och 3 procent på annan plats eller blandat inne/ute. Variationerna i gruppstorlek beror dels på vilka aktiviteter elever deltog i men också på hur fritidshemmen definierar en ”grupp”. Resultatet av undersökningen visar att det inte går att fastställa en optimal gruppstorlek i fritidshemmen, gruppstorleken måste relateras till gruppens sammansättning som till exempel åldersspridningen samt till elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd. Förvaltningen anser inte att det är aktuellt med ett maxtak för fritidshemsgruppernas storlek.

Enligt kommunfullmäktiges beslut om budget för 2016-2018 ska

utbildningsnämnden bland annat satsa på en förstärkt fritidshemsverksamhet med mål om en sammanhållen skoldag för stadens elever. För att stärka verksamheten ska resurser tillsättas för att minska barngrupperna och öka antalet lärare med inriktning mot fritidshem samt barnskötare.

Det nätverk som finns i staden, där representanter från fritidshemmen tillsammans med en av grundskolecheferna ingår bidrar till utveckling av fritidshemmen och arbetar bland annat med frågor om hur verksamheten bäst kan grupperas för att nå uppsatta mål utifrån den framtagna planen för utveckling av fritidshemmet.

Förvaltningen ser över olika kompetensutvecklingsstrategier för att erbjuda redan anställd personal med högskolebehörighet och för personalgrupper som saknar relevant utbildning kan möjlighet till formell kompetensutveckling ske.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 17 december 2015 att godkänna förvaltningens svar på remissen.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 16 november 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen instämmer i vikten av fritidshemmets funktion för barnen. Både i att ge eleverna stöd i skolarbetet och att de får tillgång till meningsfulla aktiviteter, social samvaro och lek.

Stadsdelsförvaltningen ställer sig bakom Folkpartiets förslag till att kartlägga hur stadens fritidshem idag arbetar med gruppstorlekar samt att införa ett maxtak för fritidshemgruppernas storlek. Stadsdelsförvaltningen vill lyfta fram vikten av att se till hur verksamheten till viss del behöver utformas utifrån barnens önskemål och behov. Med ett tak för gruppens storlek bör det, utifrån aktiviteterna som sker, finnas utrymme för undantag.

Stadsdelsförvaltningen instämmer med Folkpartiets förslag som förordar att fortsätta bygga ut och finansiera den vidareutbildning som finns för högskolebehöriga barnskötare till lärare med inriktning fritidshem. Stadsdelsförvaltningen arbetar kontinuerligt inom förskoleverksamheten med att erbjuda högskolebehöriga barnskötare vidareutbildning och ser ett växande behov av mer utbildad personal. Vidare är det viktigt att utarbeta en strategi för rekrytering och kompetensutveckling för att behålla och locka personal. Stadsdelsförvaltningen ser i dagsläget inte behovet av att denna tas fram centralt, då efterfrågan ser olika ut beroende på personalens erfarenhet, verksamhetens art samt barnens olika behov.

Älvsjös stadsdelnämnd

Älvsjös stadsdelnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 17 december 2016 att överlämna stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 19 november 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till förslaget i motionen och menar att en översyn av fritidshemmens gruppstorlekar och organisation är gynnsam för denna verksamhet. I likhet med förskolans verksamhet är det bra med en vägledning för gruppernas storlek. Lokalernas beskaffenhet är dock avgörande för hur barngruppernas storlek bör fastställas. I detta sammanhang är det också angeläget att påpeka att personaltätheten är ett mer rättvisande instrument liksom personalens kompetens.

Förvaltningen vill betona att möjligheten för barnskötare att utbilda sig till lärare med inriktning mot fritidshem är en angelägen fråga på samma sätt som möjligheten finns för förskolepersonal att utbilda sig till förskollärare inom ramen för stadens finansiering.

Lärarförbundet Stockholm

Lärarförbundet Stockholms yttrande daterat den 5 januari 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Lärarförbundet Stockholm ställer sig positivt till innehållet i motionen och anser att de förslag till beslut som görs är absolut nödvändiga utifrån lägesbeskrivning.

Lärarförbundet Stockholm vill passa på och markera att det tredje förslaget till beslut ”bygga upp och finansiera den vidareutbildning som finns för högskolebehöriga barnskötare till lärare med inriktning mot fritidshem” betyder en steg i rätt riktning men är definitivt otillräcklig utifrån helhetsbilden.

Motionen pekar -i sitt fjärde förslag till beslut- på en för skolans behov viktigare inriktning, nämligen att utveckla en strategi för rekrytering, kompetens utveckling för de redan anställda lärare på fritidshem. Uppmaning att skapa karriärtjänster för fritidspedagoger och lärare med inriktning mot fritidshem är en konkret åtgärd som behövs och som Lärarförbundet Stockholm delar helt och driver själv för att uppnå verksamhets utveckling genom konkreta åtgärder som måste tas snarast möjligt. För bara några månader sedan (3 september 2015) konstaterade Lärarförbundet Stockholm: Låt fritidshemmet klara jobbet

När skoldagen är slut går nio av tio lågstadieelever i Sverige till fritidshemmet, det är

en viktig del av de flesta barns vardag samt att styrdokument för fritidshemmet på national nivå håller på att ses över. Där antecknades också att: Men trots sin stora potential befinner sig fritidshemmet sedan länge i skymundan i den skoldebatt som förs.

Barngrupperna på fritidshemmen har ökat över hela landet under en längre tid och en brist på lärare med inriktning mot fritidshem och personal är märkbar. I ett snabbt växande Stockholm är rekryteringsutmaningarna större än på många andra håll men bristen märks över hela Sverige. Åtgärder måste till för att stärka yrkets attraktivitet. Gruppstorlekarna på fritidshemmet är en viktig del och vi efterlyser praktisk handling ute i kommunerna och från regeringshåll. Det är också angeläget att huvudmännen, som till exempel i Stockholm, fortsätter att uppvärdera lärares löner.

Lärarförbundet hävdar att det är av största vikt att förstå fritidshemmets roll när det gäller att flera elever ska uppnå sitt mål. Lärarförbundet Stockholms utgångspunkt i utbildningsfrågan har sin grund i konstaterande av den lärarkris som vi står mitt i kommer accentueras de kommande åren och medför konsekvenser som är svåra att överblicka. Ett faktum som kommer att drabba storstadsregionerna hårdast och Stockholm, som Sveriges tillväxtmotor, i synnerhet. En kris som tagit många år av försummelse att åstadkomma och som kräver oerhört stora insatser och tydliga prioriteringar att komma tillrätta med. Det är en insikt som delas av de allra flesta. Majoritetens budget 2016 innehåller flera delar som kan bidra till den skola och utbildning som Stockholm behöver. Vi vill särskilt lyfta fram signalerna om att i högre utsträckning lyssna till lärarprofessionen, att fler lärare ska anställas för att också få mindre elevgrupper, bättre och tidigare stöd till de eleverna med störst behov samt efterlängtade och nödvändiga satsningar inom modersmål/studiehandledning, fritidshem och kulturskola samt vikten av kompletterande behörighetsgivande utbildning och kompetensutveckling.

För att ytterligare nyansera den aktuella bilden väljer vi att även ta upp i detta svar att Utbildningsförvaltnings verksamhetsplan för 2016 tar några konkreta steg i rätt riktning gällande fritidshemmet. I årets (2016) text står: Utvecklingen av fritidshemmets uppdrag för en sammanhållen skoldag för stadens elever innebär att stödja lärandeprocesser, samverka med hemmet, samarbeta med idrottsrörelsen, satsa på måltider, hälsa, kultur- och föreningsliv och det omgivande samhället. För att förbättra verksamheten på fritidshemmen ska fler lärare och pedagoger med inriktning mot fritidshem, likväl som andra vuxna med relevant kompetens, anställas samt att grupperna ska minska i storlek. Gruppstorlekarna under fritidshemstid ska relateras till gruppens sammansättning, såsom åldersspridningen och det behov som finns i elevgruppen för avsedd aktivitet. Personalens kompetens är den viktigaste kvalitetsfaktorn i fritidshemmet. För att säkerställa fritidshemmets utveckling ska förvaltningen verka för att kompetensutveckling erbjuds för redan anställd personal med högskolebehörighet. För personalgrupper som saknar relevant utbildning kan möjlighet till formell kompetensutveckling ges.

Reservationer m.m.

Utbildningsnämnden

Reservation anfördes av Lotta Edholm m.fl (L) enligt följande.

- att uppdra åt förvaltningen att utreda hur ett lämpligt tak för fritidsgruppernas storlek skulle kunna utformas
- att i övrigt återkomma med förslag på åtgärder på hur fritidshemmets kvalitet kan förbättras
- att i övrigt anföras:

Barngrupperna på fritidshemmen har ökat över hela landet enligt flera rapporter. En brist på lärare med inriktning mot fritidshem och personal är märkbar. I ett snabbt växande Stockholm är rekryteringsutmaningarna större än på många andra håll men bristen märks över hela Sverige. Åtgärder måste till för att stärka yrkets attraktivitet. Det rör både lön, utvecklingsmöjligheter och arbetsmiljö för fritidshemmets personal och det handlar om möjligheterna att ha en välfungerande verksamhet.

Fritidshemmet och skolan allt oftare arbetar tillsammans i en sammanhållen skoldag där personalen vissa delar av dagen kan arbeta i skolan och vissa delar av dagen på fritidshemmet. Då blir det enligt vår mening nödvändigt att prata om hur stora grupperna på fritids ska vara när de är som störst under dagen. Att utforma ett tak är inte lätt – men kan ha en kraftig signalverkan och på så vis utgöra ett styrmedel för att höja kvaliteten och säkerställa en hållbar arbetssituation för personalen på fritidshemmet.

Det har gjorts insatser av liknande slag inom andra delar av skolan. När ett tak för förskolegrupperna infördes i Stockholm för ett tiotal år sedan bidrog det till ett tryck nedåt på gruppstorlekar inom förskolan. Det var en viktig del i den större politiska ambitionen att professionalisera förskolan, uppvärdera förskollärarnas roll och visa på förskolans pedagogiska fördelar för barnet. En liknande utveckling är möjlig för fritidshemmet – om majoriteten vill.